

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 22 (1417) 1984 m. birželio 8 d.

Melbourne

XXIX METAI

VALSTYBĖS IR TAUTOS TRAGEDIJA

Rašo Alb. Pocius

Valdžioj Sovietų prievartingoj,
Užguita, vargšė, nelaisva,
Ilga! kankinas nelaiminga
Brangi Tėvynė Lietuva!

stipriai spaudė, kad Lietuva eitų
atsiimti Vilniaus. Buvo raginimų ir
iš Rusijos, bet jų raginimai sustojo
rugsėjo 12 d., nes jau rugsėjo 17 d.
Raudonoji armija pradėjo Lenkijos
puolimą.

Mums nėjus į Vilnių, mes pasidarėme
vokiečiams neberekalingi, todėl
sovietai su naciais padarė rugsėjo
28 d. naują susitarimą, pagal kurį
sovietai gauna Lietuvą, o vokiečiai
didelius Lenkijos plotus Bugo ir
Vislos linijoje.

Po šitos naujos sovietų ir nacių
sutarties pasirašymo, Maskva pasiūlė
Lietuvai perleisti Vilnių ir pakvietė
Lietuvos delegaciją atvykti pasitarimams.
Mes gavome Vilnių su vienu penktadaliu
Vilniaus krašto ir už tai buvome priversti
duoti sovietams militarines bazes,
įsileidžiant 20.000 raudonarmiečių.

Taip žlugus vyriausybės išgirtoji
"generalinė neutralumo linija", kuri
nieko gero Lietuvai nedavė, bet
praradome Suvalkus, Seinus, Gardiną,
Augustavą, Lydą, Ašmeną, Narutį ir
Breslaują.

Nors sovietų Rusija galėjo mus
jėga užimti be jokių komedijų su
Vilniaus perleidimu, bet jie pasirinko
apgaulės ir melo kelią, norėdami
prieš pasaulį pavaizduoti, kad neva
tai "darbo liaudis" nutarė prisijungti
prie Sovietų Sąjungos.

Jokio darbo liaudies nutarimo
arba kvietimo jiems nereikėjo, nes
Lietuvos aneksija jau buvo nutarta
dar prieš jiems grąžinant mums
Vilpių.

Prisiminkime tik, kad tą pačią
naktį Kremliaus rūmuose, kada buvo
pasirašoma Vilniaus grąžinimo ir
"amžinosios draugystės" sutartys,
kitame koridoriaus šone esančioje
salėje NKVD generolai jau svarstė
deportacijų planą. Vilniaus

grąžinimo sutartis pasirašyta spalio
10 d., o garsioji "Serovo deportacijų
instrukcija" pasirašyta po 12 val.
nakties ir turi 1939 m. spalio 11 d.
datą, t.y. dar 8 mėnesius prieš
Lietuvos okupaciją.

Serovo deportacijų planas numatė
iš Lietuvos ištremti 750.000 žmonių,
tai yra vieną trečdalią gyventojų.
Kad įvykdyti šį planą, reikėjo
okupuoti visą Lietuvą. Kada vokiečiai
žygiavo į Paryžių, ir Vakarų
pasaulis buvo užimtas savo reikalais,
sovietų Rusija jėga užėmė Lietuvą,
Latviją ir Estiją. Tai buvo padaryta
1940 m. birželio 13-15 dienomis.

Mes nekalbėsime šį kartą apie
užėmimo klastą ir Liaudies seimo
rinkimų komediją, tik verta yra
prisiminti, kad Liaudies seimo
rinkimų rezultatus per klaidą Rusijos
ambasada Londone paskelbė 24 val.
prieš pasibaigiant balsavimui.

Lygiai po metų, 1941 m. birželio
13-15 dienomis lyg norėdamas atšvesti
savo melo ir klastos metines, okupantas
pradėjo masines Lietuvos gyventojų
deportacijas į Sibiro vergų stovyklas.

Už savaitės prasiidėjęs vokiečių —
rusų karas ir mūsų sukilimas prieš
okupantą, sutrukdė jiems išvežti
pagal Serovo planą trečdalią Lietuvos
gyventojų, bet jie suspėjo ištremti
beveik 40.000 nekaltų žmonių.

Per minėjimus mes esame įpratę
kalbėti apie birželio trėmimus, gal
būt todėl, kad mes buvome gyvais
liudininkais tų baisių įvykių, bet
niekada nepamirškime, kad

(Nukelta į 4 puslapį)

„JAUŽINIOS“

Tai naujas 10 puslapių biuletenis
informuoti apie Australijos Lietuvių
Jaunimo Sąjungos veiklą lietuvių ir
anglų kalbomis. Australijos Lietuvių
Jaunimo Sąjungos Valdybą dabar sudaro:
Birutė Prašmutaitė - pirmininkė, Rožė
Makarėvičiūtė - kultūriniam reikalams,
Eugenijus Baltutis - sekretorius, Jonas
Mašanauskas - politinei veiklai, Andrius
Vaitiekūnas - išdinininkas. Biuletenio
pirmąją laidą redagavo beveik visa
Sąjungos Valdyba ir kviečia jaunimą
siųsti biuleteniui žinių, aprašymų apie
savo miesto jaunimo veiklą ir paremti
finansiniai. Metams biuletenis tik \$ 5.
JAUŽINIOS: PO Box 128, North Melbourne
Vic. 3051. Tai graži paties jaunimo
iniciatyva organizuoti lietuviškai
veiklai!

— Bronius Kvikiys - žurnalistikos
laureatas ir šių metų Kultūros
Darbuotojo premijos laureatas, šiomis
dienomis Čikagoje buvo apdovanotas
Saulių Sąjungos Žvaigždės Ordinu už
jo iškilų visuomeninį ir tautinį
veiklą, ypač už parašymą "Lietuvos
Bažnyčių" veiklą.

— Amerikoje įsteigtas naujas
stipendijų fondas lietuviškam
jaunimui. Jį įsteigė prof. dr. Birutė
Cipliauskaitė savo motinos atminimui.
Kasmetinė \$ 1.500 stipendija bus
skiriama studentui ar studentei,
ruošiantiems doktoratą Lietuvos
istorijos tema. Stipendijos skyrimu
rūpinasi Lietuvių Katalikų Mokslo
Akademija Romoje, kurios prezidentu
yra prof. dr. Antanas Liūma SJ.

— Pasaulio lietuvių evangelikų
jaunimo suvažiavimas ruošiamas
Vakarų Vokietijoje Annaberge, netoli
sostinės Bonnos rugpiūčio antroje
pusėje. Akademinę suvažiavimo
programos dalį sudarys trys pagrindinės
paskaitų temos: Lietuvių evangelikų
jaunolio identiteto išryškinimas,
Lietuvių evangelikų mažumos išlaikymo
tikslas ir galimybės, Lietuvių
evangelikų istorinių asmenybių reikšmė
lietuvių kultūroje. Bus taip pat
pranešimai apie dabartinės Lietuvos
padėtį, svarstomi užsienio lietuvių
evangelikų jaunimo organizuotos
veiklos klausimai.

— Amerikos prezidentas Reaganas
apdovanojo nusipelnusiu mokslininku
kova į lietuvių Dr. Petrą Avizonį,
kuris kaip techninis direktorius
vadovauja Amerikos karo aviacijos
fizinės optikos Laser modelio
laboratorijai Kirtland karo aviacijos
bazėje. Premijos įteikimo iškilmes
buvo Vašingtone Valstybės departamento
salėje. Ši premija skiriama vieną
kartą penkerių metų laikotarpyje.
Su Dr. Avizoniu premijas gavo ir
kiti penki Amerikos mokslininkai.
Dr. Petras Avizonis yra gimęs Kaune,
išsismokslinęs Vakarų kraštuose,
savo srities virš 40 mokslinių darbų
paskelbęs spaudoje.

— Brazilų Meno kritikų draugija
paskyrė premiją lietuviui Povilui
Gaučiui už jo parengtą brazilų
poezijos antologiją lietuvių kalba.
Povilas Gaučys dabar gyvena
Amerikoje netoli Čikagos ir yra
knygų vertėjas iš įvairių kalbų.

— Vlado Žiliaus aliejaus tapybos
kūrinių paroda buvo surengta
New Yorko lietuvių kultūros židinyje.
Dailininkas Vladas Žilius į
Ameriką nuvyko 1976 m., pasitraukęs
iš sovietų okupuotos Lietuvos.

— Prelatas Vincas Mincevičius
Romoje išleido jau trečią laidą
Sibiro lietuvių maldų knygelę "Marija
Gelbėk mus". Dvieju pirmųjų
laidų tiražas buvo 150.000 egzempliorių,
kurios jau išpirtos, dabartinė
laida 100.000 egzempliorių. Prelatas
V. Mincevičius per 10 puslapių
pristato Lietuvos istorijos apžvalgą
su dabartinių persekiojimų, masiniais
lietuvių deportacijomis į Sibirą.
Iš Sibiro lietuvių maldyno kalba
pirmųjų krikščionių dvasia ir
kankinių heroizmas, rašo vertėjas
prel. Mincevičius įvade. - tai maldos,
kurios niekada nepasens kol
pasaulyje bus kančia, kol bus
neteisingumas, prieš pauda. Tikime,
kad dabartinių kankinių liudijimas
turės lemiamos reikšmės
krikščionybės atsinaujinimui,
o Lietuvos katalikams čia yra
skirtas labai svarbus vaidmuo.
Šis maldynas jau yra išverstas
ne tik į italų bet ir į anglų,
vokiečių, prancūzų, ispanų,
portugalų, olandų, kinų,
korejiečių, arabų kalbas.
Pakartotiniai leidiniai
įvairiomis kalbomis jis yra
pasiekęs milijoninį tiražą!

Kiekvienais metais mes, lietuviai,
ir mūsų kaimynai latviai su estais,
prisimename siaubingas birželio
įvykių dienas. 1940 m. birželio
15 d. atėjo iš Rytų nekviesti atėjūnai,
kurie grasindami ginklais ir teroro
užėmė mūsų kraštą.

Jie atėjo į mūsų Lietuvą ne darbo
žmones "išlaisvinti", bet Hitlerio
kviečiami pagal 1939 m. rugpiūčio
23 d. ir vėliau rugpiūčio 28 d. susitarimus
tarp sovietinės Rusijos ir nacių
Vokietijos, kur jie susitarė pasidalyti
Suomiją, Estiją, Latviją, Lietuvą ir
Lenkiją.

Per birželio įvykių minėjimus
svarbiausiu punktu turėtų būti pasmerkimas
Lietuvos ir Pabaltijo okupacijos,
nes jeigu nebūtų įvykusios okupacijos,
tai nebūtų buvę ir metais vėliau
masinių deportacijų.

Pagal pirmąjį sovietų ir nacių susitarimą,
pasirašytą 1939 m. rugpiūčio 23 d.
Estija ir Latvija turėjo patekti į
sovietų Rusijos interesų ribas, o
Lietuva į Vokietijos.

Pasirašant sutartį, Rusija ir Vokietija
susitarė, kad žlugus Lenkijai,
Lietuva turi teisę į Vilniaus kraštą.

1939 m. rugsėjo 1 d. prasidėjus
vokiečių lenkų karui, Berlynas ir
Maskva darė spaudimą Lietuvos
vyriausybei, kad mes eitume atsiimti
Suvalkų ir Vilniaus kraštą.

Lietuvos vyriausybė pasirinko ne
ryžtingumo kelią ir paskelbė savo
neutralitetą, kurį vėliau sulaužė
priimdama iš sovietų apiplėštą
Vilnių.

Vokiečių vyriausybė ypatingai

Zibutė

KA PARVEŠIU

(Kalinių eilės)

Visos gėlės jau tundroj nuskintos
Ankstyvos rudeninės šalnos . . .
Ką parvešiu Tėvynėn iš Intos
Atminimui nelaisvės ilgos?

Aš parvešiu jai žydinčią širdį,
Nesušalusią tundroj šaltoj, —
Lai ji meilės plakimą jos girdi,
Lai jis aidi Tėvynėj visoi!

*

Nors ir pūgos veidus plaka, —
Tvirtas būk viltim!
Mielas net sunkiausias takas
Tėviškės kryptim . . .

Kremliuje nelaukiama atodrėkio

IR LIETUVIAI TURI PASIRUOŠTI ILGAI OKUPACIJAI

Atrodo, kad visi "pranašai", kurie tikėjo greitu Sovietų imperijos sunykimu ir net jos žlugimu, turės "nusiimti", nes pastarųjų metų įvykiai jų pranašysčių nepatvirtino, o klaidingų pranašų niekas nelaiko pranašais. Tas pats ir su mūsų "pranašais" iš kai kurių veiksnių eilės, kurie ligi pastarųjų dienų pranašavo greitą nepriklausomos Lietuvos atkūrimą. Bet reikia užjausti ir "pranašus" - jų duona visais laikais buvo labai sunki, nors visada sunkiomis dienomis atsirasdavo netikrų pranašų.

Menki pranašai buvo ir rusų disidentai, kurių kai kurie net išakmiai nurodė Sovietinės imperijos žlugimo metus. Štai turime prieš akis žinomo Sovietų disidento Levo Kopeliavo, 1981 m. pasitraukusio iš Sovietų Sąjungos ir dabar gyvenančio Vakarų Vokietijoje, pasakymą, paskelbtą "Luebecker Nachrichten" dienraštyje II.19. Šis žymus disidentinės Rusijos veikėjas, kaip ir daugelis kitų realiai galvojančių rusų ir nerusų, neparmato jokio atodrėkio Sovietijoje valdžioms keičiantis. Jo pareiškimas šiuo reikalu yra pesimistiškas, paremtas ne svajonėmis, ne "atrodančių pragiedrėjimu", bet kieta realybe. Jis sako, kad kol komunistai fanatikai valdys plačiąją šalį, tol gerėjimo linkme pasikeitimų netenka laukti. Politbiuro narių vieno ar kito pakeitimas normalia tvarka ar mirtimi, neatneš jokių pragiedrulių, nes ten lemiamą žodį turi ne vienas asmuo, o visas tuzinas komunistų "nusipelnusių darbuotojų". Nekomunistinė "revoliucija" Sovietuose nėra galima, nes "buržuazinė klasė" totališkai išžudyta jau Lenino - Stalino laikais, gi prieš keliolika metų iškilęs "disidentinis judėjimas" - vienintelė opozicija, buvo negausus skaičiumi (5-6.000), buvo likviduotas L. Brežnevo laikais, Andropovo, Zvigungo, Suslovo ir kitų kagebistų rankomis. Dalis disidentų pateko į Vakarus, bet čia jie sovietiniam režimui neperdau pavojingi, bent jau netiek, kai buvo savo šalyje gyvendami.

Taigi sovietinį režimą galėtų sugriauti tikrai Vakarų kraštai, ir tai ne žodžiais, ne savo propaganda, bet karo veiksmais. Tačiau visi gerai žinome, kad vakariečiai, šiuo metu JAV vadovaujami, niekada nedrįs pulti nuo kojų ligi galvos stipriai ginkluotos Sovietų imperijos. Greičiau jau Sovietai gali pulti Vakarus ir, ko gera, užimti Vakarinę Europą, tačiau ir jie var-

BRONIUS KVIKLIS
 Mūsų specialus bendradarbis
 Čikagoje

 giai tai darys, nes jau ilgesnis laikas kraštą valdo ne jauno amžiaus vyrai, bet seniai. Tokie buvo L. Brežnevas, jį pakeitęs J. Andropovas ir dabartinis valdovas Konstantinas Černenko (72 m. amžiaus). Paryžiaus laikraštis "Canard enchainé" dabartinį valdžios "aparatchikų" režimą vadina "Marksizmus - senilismus" (marksizmas - senatviškumas) ir tai yra tiesa. Naujam pasauliniam karui vesti reikia jaunų ir tvirtų vadų, koku buvo, sakysime, Stalinas. Į aštuntą dešimtį įkopę vadai, dėl įvairių fizinių negalavimų, tokio didelio darbo atlikti negali. Bet jie gali būti pakankamai stiprūs spausti savo žmones, pavergtas tautas ir ilgus dešimtmečius išlaikyti kietąjį režimą.

Taigi ir pavergtai Lietuvai netenka laukti greito išlaisvinimo ar išsilaisvinimo. Juk kas gi išlaisvins? Ar didžiosios pasaulio galybės? Ne, nes jos niekada nebuvo mažų tautų draugai. Prisiminkime tik 1917 - 1923 metus, kai didieji pasaulio galiūnai darė viską, kad Lietuva neprikeltų, o kai savo jėgomis prisikėlė - labai nenoromis ją pripažino. Kai 1941 m. sovietiniai rusai mus vėl pavergė, kas mus tada bent geru žodžiu gynė? O ir dabar pavergtųjų tautų išlaisvinimas nėra pasaulio galiūnų programoje.

Taigi nereikia savęs migdyti "greitai Lietuvos išlaisvinimo" iliuzijomis. Atvirškėčiai, reikia visada turėti prieš akis nemalonią prielaidą, kad Lietuvos okupacija truks ilgus dešimtmečius, o gal ir ilgiau. Prisiminkime tik, kad carinės Rusijos okupacija tęsėsi apie 120 metų (1795-1914). Panaši būklė gali mūsų nelaimi pasikartoti ir gal veikiau, kaip laukiama išvadavimas...

Ar išsilaikysime lietuviais, ar tauta per ilgą okupaciją išliks gyva? Taip, jeigu ji pati to norės ir dės visas protingas pastangas sunkiose aplinkybėse. Yra pavyzdžių, kad tai galima. Žydai laisvės laukė 2.000 metų ir sulaukė. Airiai buvo pavergti šimtmečiais, o po jų tapo laisvi. Pakilo tautos, kurios niekada nepriklausomybės neturėjo. Bet nereikia niekinti ir mūsų

pačių. Lietuvių bei žemaičių be galo kietos kovos su kryžiuočiais tęsėsi apie 200 metų - ir vieni ir kiti nežuvo. Tie patys vokiečiai per 700 metų nepajėgė visiškai nutautinti Prūsijos (vakarinę) lietuvių, kurie labai sunkiose sąlygose šimtmečius puoselėjo tautinę kultūrą bei raštiją. Tik nežmoniškas sovietinis genocidas, įvykdytas Vakarų galiūnams "laiminant", žudymais bei deportacijomis nukirto šią lietuvių tautos šaką. Pagaliau ir dabartinė labai kieta sovietinių rusų okupacija, besitęsianti jau daugiau kaip 40 metų, pasižymėjusi taip pat deportacijomis ir žudymais, nepalaužė tautos dvasios. Tiesa, baigia nykti senosios išėjvijos tauta Pietų Amerikoje, JAV, o tačiau tėvynėje tauta ir įvairių negandų metu liko gyva, ką rodo, kad ir pati sovietinė statistika: iš 3,5 milijonų krašto gyventojų 80% yra lietuviai.

Ir sunkiausiose sąlygose atlietuvoje mūsų didieji miestai. Iš pusės milijono Vilniaus miesto gyventojų 47,3% (1979 m. statistikos žiniomis) yra lietuviai. Kitados "vokiškoje" Klaipėdoje dabar lietuvių yra apie 60%. Skaudžiai gyventojų skaičiumi sumažėjęs lietuviškas kai mas, negailestingai likvidavus ūkininkiją, išliko lietuviškas. Tiesa, rusų skaičius ir rusinimas labai išaugo. Dabar rusai sudaro kiek daugiau kaip 10% Lietuvos gyventojų. Nėra duomenų, kad rusų skaičius mažėtų, atvirškėčiai, gali didėti. Okupuotoje Lietuvoje vyksta intensyvus ir labai apgalvotas užimto krašto rusinimas kuriant naujus miestus, pramonės centrus, visokių "Sniečkaus miestus", kuriuose kaip ir nėra lietuvių. Pavergtai tautai beveik neįmanoma su šiais dažniais reiškiniais kovoti. Bet tauta daro viską, kas būnant nelaisvėje įmanoma.

Vis dėlto turime vilčių, kad okupantų dvasiškai ir fiziškai žalojama tauta tėvynėje išlaikys, kad ir būdama ilgus dešimtmečius pavergtai. Žymiai blogiau su išėjvijos tauta. Čia lietuviškos išlaikymas priklauso ne tik nuo mūsų pačių, nuo tėvų ir lietuviškos visuomenės, bet ir nuo daugelio nuo mūsų nepriklausančių aplinkybių. Kas šiuo reikalu darytina, mūsų spaudoje daug rašoma, apie tai kalbama organizacijų susirinkimuose, vadovų posėdžiuose.

Monte Cassino mūsų pietų Italijoje 40 metų sukaktį atžymėjo Lenkijos kardinolas Glomp, vadovaudamas pamaldom, kai šv. Mišios buvo aukojamos Monte Cassino lenkų kapinėse, kuriose yra palaidota 1.300 mūšyje žuvusių lenkų karių. Mišių metu kardinolas kalbėjo apie lenkų tautos kančias, viltis ir tikėjimą, kad lenkų tauta šiandien su viltim žvelgia į tris kalvas: 1. Monte Cassino kalvą, kur prieš 40 metų lenkų kariai kovojo ir žuvo ne vien tik už kitų, bet ir už savo tėvynės laisvę. 2. Jasna Goros kalnas, kuriame Dievo Motina bu- di prie tėvynės ir į 3. Vatikano kalvą, kur yra Popiežius.

įvykiai

● **Australijos ASIO** - Valstybės saugumo ir žvalgybos organizacija toliau nebeseks Australijos Komunistų partiją (CPA), ypač dabar, kai partija mezga glaudesnius ryšius su sovietine Kusiaj ir socialistų partiją (SPA) veda irgi į Maskvos avide.

● **Canberra**, Federalinė valdžia Etninės radijo specialiai tarnybai paskyrė Australijos komunistų partijos narį George Zangalis. Federaliniame Parlamente Tasmanijos atstovas Mr. Hodgman pareiškė, kad pusė milijono australų, kilusių iš Rytų Europos, yra stiprūs antikomunistai nes jų tėvynės yra sovietinių komunistų okupuotos ir komunisto paskyrimas Etninių radijo Tarybai sukėlė didelį pasipiktinimą. Darbo partija į gerai apmokamas vietas jau skiria komunistus.

● **Melbourne** "The Age" VI. 1 rašo, kad Vakarų įsivaizdavimas apie Rusiją yra apgaulingas, nes Maskvoje niekas nepasikeitė. Šalia Rusijos karinės galybės, privatų gyvenimą tvarko komunistų partija, KGB ir kariuomenės elitai ir keia gyventojų baimę. Laikraštis nurodo Maskvos puikų viešbutį, kur kambarys turi 3 lempas, televiziją, net prie lovos žadintuvą, bet jie visi neveikia. Australijos užsienio reikalų ministrą Mr. Hayden lydinčiai žurnalistai Interisto viešbutyje rado telefono sistemą visiškame chaose ir jiems iš viršutinio aukšto liftu nusileisti į apačią užtrunka net 20 minučių. Diplomatai sako, kad visa sovietinė administracija yra nerangi, girtavimas virto tautine nelaime. Kusijos elitui yra krautuvų, kur be muilo galima gauti užsienietiškių cigarečių, prancūziško konjako, bet ten įeiti eiliniams sovietiniams pilieciams negalima.

● **Viktorijos** policijos viršininkas Mr. Miller spaudai pareiškė, kad teismuose jury sistema yra atgyventa, nes pakviesti asmenys į jury komisiją yra teisminės procedūros ignorantai, nepatyrę į kryžminius teisme apklausinėjimus, jie užhipnotizuojami advokatų iškalba ir jury sprendimas tėra vertas "50-50" - pusiau tikro sprendimo. Tikrą sprendimą gali rasti tik mokslus išėję ir tinkamai pasiruošę teisininkai, o ne ignorantai piliečiai.

● **Taškentas**, Australijos užsienio reikalų ministras Mr. Hayden po apsilankymo Maskvoje nuvyko į Taškentą - Uzbekijos sostinę, ten besisvečiuodamas "nuoširdžiai" pakvietė užsienio reikalų ministrą Gromyko aplankyti Australiją, kuris tą pakvietimą "nuoširdžiai" priėmė.

● **Londonas**. "Press Association" savo tyrimus paskelbė kad Britanijos pusė gyventojų jau yra bedieviai, tik 16% praėjusį sekmadienį ėjo į pamaldas. Bažnyčių lanko daugiausiai vyresnio amžiaus žmonės, bet tikinčiųjų didžiausią procentą sudaro katalikai, - praneša "The Australian" V. 29.

● **Milano** dienraštis "Il Giornale Nuovo" - plačiai skaitomas visoje Italijoje, paskutinėje laidoje komentavo sovietų Rusijos atsisakymą dalyvauti Los Angeles Olimpiadoje. Laikraštis rašo, kad Maskva kitaip negalėjo pasielgti, arba atsisakyti Olimpiados, arba atsisveikinti su savo sportininkais, kurie būtų pasirinkę laisvę Amerikoje, ten pamatę gražų gyvenimą, prekių užverstas krautuves. Į Australiją sovietai leis savo sportininkus vykti, nes čia nėra tokio gausumo ir liuksu kaip Amerikoje, o prašančius pabėgėlio teisės sportininkus Australijos Darbo partijos valdžia gali grąžinti Maskvai.

T Ė V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

TAUTOS ŠAUKSMAS PRIEŠ GENOCIDĄ

Dar tebesant Nepriklausomai Lietuvai, Maskva jau buvo išdirbusi planą okupuoti Lietuvą ir sunaikinti lietuvių tautą, pradžia bent 700.000 lietuvių ištremiant į Sibiro vergų stovyklas, kad nuo atšiaurių sąlygų išmirtų visi. Ryškiausias bedieviškojo komunizmo nuožmumas pasirodė 1941 m. birželio, iš 14 į 15 naktį, pradėjus masinių lietuvių trėmimą į Sibirą ir į tolimąsias Arktikos sritis. Ta pirmoji trėmimų banga pareikalavo nemažiau 46.000 lietuvių aukų, kaip skelbia "Išvežtųjų Lietuvių Sąrašas", išleistas Pasaulio Lietuvių Archyvo Čikagoje 1981 m.

Antrą kartą Rusijos armijos vėl užplūdus Lietuvą, iš naujo teroras apėmė visą šalį. Trylika naujų trėmimo bangų, dar baisnesnių ir didesnių už pirmąją trėmimų bangą, buvo įvykdyta 1945-1950 m. Kiek per tą laiką buvo ištremta lietuvių? Dr. Domas Jasaitis Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos VI Suvažiavimo Darbų tome pateikia lietuvių ir nelietuvių ekspertų ištremtųjų lietuvių skaitlines. A. Lebed savo knygoje "Genocide in the USSR" tvirtina, kad 1941-55 m. laikotarpyje iš Lietuvos į kitas respublikas buvo perkelta 683.000 žmonių. Nepaprastai sviri yra Dr. A. Tarulio studija. Jo kruopščiu apskaičiavimu Lietuva 1940-1958 m. neteko 1.160.000 žmonių: nacių laikais 250.000, bolshevikėčiu apie 630.000, repatriantų bei tremtinių į Vakarus 280.000. Visi trėmimų tyrinėtojai vieningi, kad 1940-1949 m. Lietuva neteko apie vieną milijoną žmonių. Nė viena tauta pasaulyje, išskyrus Europoje gyvenusias žydas, neturėjo tokių nuostolių, kaip Lietuva. Tik juodojo maro epidemija praskriejusi Lietuvą 18 šimtmečio pradžioje pareikalavo procentaliai kiek daugiau aukų. Nužudytieji, ištremtieji į Sibirą, pasitraukusieji į Vakarus sudarė geriausia ir pajėgiausia tautos dalį, sąmoningą, patriotinę švietusomenę, tautos inteligentiją. Tai nuostoliai yra labai žiaurūs tautos išlikimui.

Lietuvių trėmimas iš Lietuvos ir šiandieną nesustoja, tik kitais būdais ir kitom priemonėm. Kasmet į Rusijos kariuomenę yra mobilizuojama apie 20.000 lietuvių jaunuolių, jie išvežami į Rusijos gilumą ir karo tarnyba tęsiasi 3-5 metus. Tad apie 60.000 mūsų jaunų lietuvių vyrų keletą metų yra laikomi toli nuo Lietuvos grynai rusiškoje aplinkoje, dažniausia Azijoje. Karo tarnybą atlikus, formaliai nėra jiems draudžiama grįžti į Lietuvą, bet daromos įvairios kliūtys ir įkyrios pasiūlos likti naujų plėšinių žemėje ar kariuomenėje. Kasmet keli šimtai Lietuvos moksleivių siunčiami į Rusijos aukštąsias mokyklas. Jų tik dalis begrįžta, o kiti, politiškai nepatikimi, skiriami darbams Rusijoje.

Ši likiminė lietuvių kova išsiskleidė krikščionišku heroizmu. Nauja dvasios milžinų kančia išves Lietuvą į naują prisikėlimą. PD

Šv. Kazimiero sukakties kongresas

Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero metai buvo pradėti 1984 m. kovo 4 d. Romoje ir okupuotos Lietuvos sostinėje Vilniuje. Lietuvos globėjo 500 metų mirties sukaktis atkreipė dėmesį viso krikščioniškojo pasaulio, ypač dabartinio Šv. Tėvo Jono Pauliaus II dėka Romos iškilmėse.

Deja, tose iškilmėse galėjo dalyvauti tikta maža lietuvių išeivijos dalis. Dėl to kazimierinių metų užbaigai rengiamos plataus masto iškilmės Šiaurės Amerikoje, kur telkiasi mūsų išeivijos dauguma. Centrinio šv. Kazimiero sukakties komiteto nutarimu tam tikslui parinktas Kanados Torontas ir ten sudarytas specialus iškilmų komitetas, kuris ryžosi organizuoti religinį pasaulio lietuvių kongresą 1984 metų rugsėjo 1 ir 2 dienomis.

Tai bus manifestacinio pobūdžio iškilmės, kuriose dalyvauti kviečiami visi lietuviai, kad suspindėtų ne tikta Lietuvos globėjas šv. Kazimieras, bet ir pati Lietuva.

Beveik kongreso išvakarėse š.m. rugpjūčio 29 ir 30 dienomis Toronte bus laisvojo pasaulio lietuvių kunigų suvažiavimas, kuriame bus paminėta Kunigų vienybės 75-rių metų sukaktis.

Kongreso programoje bus akcentuota liturginė ir meninė dalis.

Kongreso atidarymas ir akademinė dalis įvyks rugsėjo 1 d., šeštadienį, 10 val. ryto, "Royal York" viešbutyje. Paskaitą apie Kazimiero šventumą skaitys kun. prof. Dr. Paulius Rabikauskas, SJ, iš Romos Gregorianumo universiteto. Antrą paskaitą apie katalikybės ir ateizmo santykius preityje ir dabar skaitys žymusis mūsų filosofas dr. Juozas Girnius, žvelgdamas į krikščioniškosios Lietuvos kelią, kuriame jai teko susidurti su ateizmu.

Popietinėmis šeštadienio valandomis bus svarstybos - simpoziumas

Juozas Mikštas

UŽKRAUTA NAŠTA

Našta sava - miela, lengva.
Bet prieš užkrauta našta
Nepalengvės jau niekad,
Lyg šiandien gimtą kraštą
Išibrovėliams paliekant ...
Iš šiandien vis dar neužmirštant
Begalinių traukinių,
Išvežusių į lėtą mirtį
Tūkstančius bedalių tremtinių.
Išgriautos šeimos, kūdikiai
Atplėsti nuo tėvų.
Ir šiandien dar vergauja
Raudonam šėtonui - slibinui
Dar vis priaugančių,
Siaubu alsuojančių,
Pasibaisėtinų galvų.
Vai, kas tas galvas nukapos
Tam smaigliui žemės Lietuvos?
Tik mes, tik mes,
Nors vis dar tebemindžiodami
Svetimas žemes;
Apkiausiamis nesnaudami,
Išlaisvinimo kovą remdami,
Ir persekiojamą Bažnyčią
S E L P D A M I I

Melb. 1984 m. birželis, išeivijoje

mas apie religinę dabarties mūsų išeivijos jaunimo orientaciją. Vadovaus patyrusi jaunimo kongresų programų planuotoja bei parengėja Gabija Juozapavičiūtė - Petrauskienė. Svarstybų grupės nariais pakviesti: Rasa Lukoševičiūtė - Kurienė, Laima Gustainytė - Underienė, dr. Saulius Jankauskas, teologijos stud. Edis Putrimas.

Šeštadienio vakarė tame pačiame viešbutyje bus vakaronė su jaunimo atliekama programa.

Liturginė Kongreso dalis bus rugsėjo 2, sekmadienį. Iškilmingas Mišias atnašaus lietuviai vyskupai su kongrese dalyvaujantais kunigais. Pamaldose dalyvauti yra pažadėjęs ir Toronto kardinolas G. E. Carteris, šio kongreso globėjas. Giedos jungtinis choras, sudarytas iš lietuvių parapijų chorų ir kitų vietinių. Koordinatoriumi pakviestas chorvedys ir solistas V. Verikaitis. Pamaldose dalyvaus ir įvairių organizacijų vėliavos su palydovais.

Kongreso renginių viršūnė bus kazimierinė opera "Dux Magnus". Jos libretą sukūrė Kazys Bradūnas muziką - Darius Lapinskas. Opera statoma Ryersono teatro salėje (43 Gerrard St. E.). Bus du spektakliai - rugsėjo 1, šeštadienį, 8 val. vak., ir rugsėjo 2, sekmadienį, 3 val. p.p. Dalyvaus žymieji mūsų solistai iš Kanados ir JAV, operinis choras, simfoninis orkestras, vadovaujant D. Lapinskiui. Apranga ir dekoracijos - dail. A. Korsakaitės - Sutkuvienės. Bilietų kainos: \$ 15, \$ 20, \$ 22, \$ 25. Jie platinami iš anksto Toronte, Čikagoje (J. Vaz-

nelio parduotuvėje), New Yorke ir Clevelande. Bilietų platinimu rūpinasi kongreso komiteto narys V. Taseckas (3380 Galena Cres., Mississauga, Ont. L5A 3L8).

Kongreso užbaiga - rugsėjo 2, sekmadienį, 7 val. vak., bendru pokyliu "Royal York" viešbutyje. Kaina - \$ 25. Bilietai gaunami Toronte pas V. Tasecką ginantu adresu ir operos bilietų platinimo centruose.

Kongreso dalyviams rezervuoti du viešbučiai: "Royal York" (100 Front St. W., Toronto, Ont. M5J 1E3, Canada; tel. 416-368-2511) ir "Westbury Hotel" (475 Yonge St., Toronto, Ont. M4Y 1X7, Canada; tel. 416-924-0611). Kambarių kainos "Royal York" viešbutyje parai - \$ 74 vienam asmeniui, \$ 89 - dviem; "Westbury Hotel" - \$ 68 vienam arba dviem asmenim. Rezervacijų reikalau prašome kreiptis tiesiai į viešbučius, pridant vienos paros užmokestį ir pažymint "Lithuanian Congress". Rezervacijos primamos iki liepos 30 d. Po tos datos kambarių rezervacija negarantuojama.

Stambesnio pobūdžio reikalais prašoma kreiptis į kongreso komitetą pirm. dr. Juozą Sungailą (109 Riverwood Parkway, Toronto, Ont. M8Y 4E4, Canada; tel. 416-239-1047)

Sis kongresas turėtų būti vieninga išeivijos lietuvių manifestacija, kurios žodis pasiektų ir pavergtą Lietuvą, ir laisvąjį pasaulį.

Rengėjai kviečia lietuvius iš visų kraštų gausiai dalyvauti šiame kongrese.

Rengimo Komitetas

VAINIKAS - KRYŽIUS - LELIJA

ANTOLOGIJA

Gražu, kad šalia šv. Kazimiero jubiliejinių iškilmų aprašymų periodikoje pasirodo ir ilgiau išliekantys darbai. Tokiais yra jubiliejus vyriausio komiteto nukaldinti šv. Kazimiero medaliai, Vatikano valstybės išleisti jubiliejiniai pašto ženklai, prof. S. Šužiedėlio parašyta ir į keletą svetimų kalbų išversta studija "Sventas Kazimieras" ir tik dabar Australiją pasiekusi kazimierinė grožinės literatūros antologija "Vainikas - kryžius - lelija".

Sv. Kazimiero minėjimų ruošėjai puikiai žino tą rūpestį, kuris kiekvieną kartą užgrūdavo norint šalia paskaitos surasti grožinės literatūros gabaliukų. Dabar tų spragų užpildytoja bus antologija, kurioje sutelpa kazimierinė tema rašyta poezija, beletristika ir drama.

Knygoje surinkta 54 autoriai. Dalis jų - negirdėti, nematyti. Gaila, kad antologijos redaktorius A. Tyruolis su jais nesupažindino skaitytojo bent keletu sakinių. Surinktoji kūryba daugiau vertintina lietuviška širdimi, negu literatūriniais matais.

Miške renkant grybus kartais pasakui einantis jų suranda daugiau už žengiantį pirma. To negalima pasakyti apie antologiją, nors, reikia pripažinti, kad kazimierinė literatūra nėra surinkta visa, kad jos, ir gana stiprios, liko lietuviškoje periodikoje.

Poeziją knygoje atstovauja 38 poe-

tai. Keturi iš Australijos - J. A. Jūragis, V. Kazokas, J. Mikštas ir M. M. Slavėnienė. Bendrai vertinant, eilėraščių daugelis yra baladiško pobūdžio, kai kurie lyrinį aspektą palaidoję istorijos griuvėsiuose. Tas yra suprantama, nes istorija ir poetui yra atviresnė už jo paties kūrybinį skydį. Tuo sakiniu nenorinti minkinti antologijos poezijos, kurios yra ir tikra širdimi atauštos,

Beletristika atstovaujama 12 rašytojų, iš kurių Paulius Jurkus ir Nelė Mazalaitė groja pirmuoju smuiku. Jų ir kitų dėka turime sielon įstringančių legendų, taip dažnai minėjimuose ir lietuviškose radijo valandose kartojamų ir neatsibostančių. Beletristika antologijoje, mano nuomone, stipriausias skyrius.

Drama, kurią atstovauja 8 dramaturgai, daugiausiai nukentėjęs žanras antologijoje. Operacija, kurioje paliekama tik trečdalis ar penktadalis yra žiauri, nors kūrybinėje "chirurgijoje" yra priimta. Tuose dramose gabaluose telieka tik vaizgantiškų perliukų ieškojimas.

Knyga gražiai išleista, maloni paimiti į rankas, iliustruota šv. Kazimiero liaudies kūrinių nuotraukomis.

Vainikas - kryžius - lelija. Kazimierinė grožinės literatūros antologija. Redagavo Alfonsas Tyruolis. Išleido Lietuviškos knygos klubas, Chicago 1984. Kaina: kietais viršeliais - \$ 12., minkštais viršeliais - \$ 9.

Pr. Pusederis

Australijos Lietuvių Dienos

CANBERROS LIETUVIŲ DIENŲ KOMITETAS INFORMUOJA

LDC organizavimo komitete aktyviai dalyvauja 25 asmenys. Nemaža grupė jų prižiūri visokias administracines bei pagalbines šakas ir jų darbus, nors ir svarbus, liečia tik mūsų tarpusavį tvarkymąsi. Žemiau išvardinti asmenys, prižiūradami pagrindinius padalinius, turi ir turės reikalų su organizacijomis ir kitais Australijos Lietuvių Dienų dalyviais.

Tautiniai šokiai - G. Genys, 7 Rossell Place Flynn ACT 2615, tel. 97 7489.

Dainų šventė - L. Žilinskienė, 19 Fairfax St. O'Connor ACT 2601, tel. 48 0466.

Talentų popietė ir Jaunimo koncertas - R. Mauragienė, 28 Moodie St. Farrer ACT 2607 tel. 86 2447.

Meno - Tautodailės paroda - A. Stepanienė, 5 Bonvick Place Garran ACT 2605, tel. 82 4013.

Krašto Taryba - A. Stepanas, 5 Bonvick Place Garran ACT 2605, tel. 82 4013.

Ramovėnai - S. Ratas, 12 Winnecke St. Ainley ACT 2602, tel. 47 6313.

Inžinieriai - Architektai - K. Morūnas, 38 Doring St. Dickson ACT 2602, tel. 47 3682.

Sporto šventė - N. Pilka, 29 Westgarth St. O'Connor ACT 2601, tel. 48 7828.

Naujų Metų balius - B. Šiliniene, 34 McInnes St. Weston ACT 2611, tel. 88 6283.

1985 m. Skautų stovykla - M. Mauragis, 28 Moodie St. Farrer ACT 2607, tel. 86 2447.

Apsigyvenimo reikalai - R. Klegerienė, 37 Miller St. O'Connor ACT 2601, tel. 49 1692.

KAD BŪTŲ LENGVIAU

Canberros Lietuvių Dienų komitetas, stengdamasis kiek galima daugiau palengvinti visiems vykstan-

tiems į Canberą dalyvauti Lietuvių Dienose, yra paskyręs didesnę Australijos lietuvių kolonijose savo atstovus. Šie atstovai yra:

Adelaide - D. Dunda, 41 Cuthero Tee Kensington Gardens SA 5165, tel. 31 9408.

Brisbane - E. Sagatys, 3 Warrington St. Ashgrove QLD 4060, tel. 38 3617.

Geelong - A. Obeliūnas 58 Kilgour St. Geelong Vic. 3220, tel. 21 6426.

Šventas Kazimieras

Šv. Kazimiero sukakčių komitetas praėjusių metų pabaigoje išleido prof. Simo Sužiedėlio istorinę studiją, pavadintą "Šventas Kazimieras". Tai 63-jų puslapių didesnio formato knygelė, kuri, kaip skelbiama spaudoje, yra ar bus išversta į anglų, italų ir vokiečių kalbas, siekiant tas tautas supažindinti su šventuoju Lietuvos globėju.

S. Sužiedėlio yra ir kita to paties pavadinimo ir maždaug tos pačios apimtys knygelė, 1947 m. Šv. Sosto Delegatūros išleista Vokietijoje. Ir vienoje ir kitoje pateikta apie Šventąjį tos pačios negausios istorinės - biografinės žinios, tik pirmojoje jaučiamos daugiau neseniai paliktos Tėvynės nostalginės nuotaikos, kurios ir šiandien išeišio sielai artimesnės už tą vėšų istorinį objektyvumą, kuris dvel-

Hobart - A. Kantvilas, 57 Strickland Ave South Hobart Tas. 7000, tel. 23 6836.

Melbourne - A. Bladzevičius, 14 Clarinda St. Essendon Vic. 3040, tel. 337 6492.

Perth - R. Valiukėnas, 19 Hamilton St. Bessendeam WA 6054, tel. 279 5425.

Sydney - B. Barkus, 80 Links Ave. Concord NSW 2137, tel. 73 3984.

Atstovai bus LDC komiteto pilnai informuojami apie įvairius aspektus LD organizavimo ir veiksmų kaip ryšiniai tarp vykstančiųjų į Canberą ir canberriškių organizatorių, Jie turės pilnas žinias apie apsigyvenimo sąlygas ir bus pasiruošę priimti užsakymus. Vėliau atstovai platins ir bilietus.

Atstovų pagrindinis tikslas padėti privatiems žmonėms, nes LD rengimo komitetas prašo, kad grupės, kaip chorai, šokėjai ar sportininkai palaikytų ryšius su šių renginių organizatoriais Canberroje ir reikalus tvarkytų per juos.

BANGŲ VALDOVAS

Amerikos viceadmirolas Hogg, 45 m., kuris vadovauja JAV Septyntajam laivynui Pacifike, savo žinioje turi 60.000 jūrininkų ir karininkų, 80 karo laivų su milžiniškais lėktuvnešiais ir branduoliniomis povandeniniais laivais, turi 450 sprausminių lėktuvų, greitesnių už garso ribas naikintuvų. Tai vienas iš galingiausių karinių vadų žemėje, tačiau ramaus charakterio ir neišdidus. Jis susirūpinęs sovietų karo laivų gausa Pacifiko vandenyne. Jis sako, kad Vietnamo bazėje Cam Ranh yra 20-25 rusų karo laivų ir jie plačiai plaukioja vandenyne. Iš tos Vietnamo bazės rusų spausminiai lėktuvai ore pasipildydami degalų gali dengti labai platų lauką ir gali bombarduoti bet kurį taikinį Australijoje.

(Atkelta iš 1 puslapio)

VALSTYBĖS IR TAUTOS TRA...

1945 m. sugrįžęs okupantas įvykdė Serovo planą visu 120 procentų. Buvo baisesni vežimai kaip 1941 metais. Maždaug aštuonios vežimų bangos buvo pravestos iki buvo sunaikinta vienas trečdalis Lietuvos žmonių, kad paruoštų vietos sovietų kolonistams.

Lietuvoje manoma, kad tik partizaninis karas ir ankstyva Stalino mirtis išgelbėjo Lietuvą nuo visiško sunaikinimo.

Šiandien prisimindami Lietuvos valstybės praradimą ir baisias mūsų tautos kančias, turime neleisti, kad jos nueitų veltui. Mūsų tautos budeliai neturi likti bevardžiai ir nežinomi.

Tegul per mūsų minėjimus pasaulis sužino apie baisesius okupanto kriminalinius nusikaltimus prieš lietuvių tautą ir visą žmoniją.

Sibiro tremtinių ir tautos kankinių aukos testamentas mus visus įpareigoja dirbti ir kovoti, kad Lietuva vėl būtų laisva ir Nepriklausoma.

Pr. Pusdošris

NIJOLĖS SADŪNAITĖS PRISIMINIMAI

Kaip patekau į KGB objektyvą?

"Tavo gailėstingumas lydi mane per visas mano gyvenimo dienas"

(Tęsinys)

Mano "perauklėtojas" sako: "Kaip jūs puikiai atrodote, tarsi atvažiavusi iš Paryžiaus". "O kuo skiriasi Saranskas nuo Paryžiaus?" — paklausiau jo. Pakvietė sėstis šalių jų, ant sofos. Atsisakiau. Tada prie staliuko pritraukė puošnų fotelį. Atsisėdau. Čekistas ėmė pasakoti: "Pareinu aš namo, girdžiu ir mano kaimynas sugrįžo. Einu pas jį. Nustembu. Užsirakinęs. Kodėl? Aha, pagalvojau, tur būt gavo kur mėsos gabaliuką ir skuba pats vienas suvalgyti, kad nereikėtų su manimi pasidalinti". Nusišypsojau, kad ir čekistai kalba apie maisto produktų trūkumą sovietuose. Tuo pat momentu mane apšvietė stipri šviesa: nuošaliai stovėjęs jaunas čekistas nufotografavo mane. Tik dabar supratau, kam ta visa komedija suruošta. "Ką gi, sakau jam, — piktnaudžiaujate savo padėtimi. Be sutikimo nufotografavote. Duok Dievą, kad nepavyktų išryškinti mano nuotrauką!" Fotografas labai patenkintas sėkme, man atsako: "Jau 4 metai kaip čia dirbu fotografu. Ir nė karto nebuvo taip, kad man neišeitų". Tai pasakęs jis išėjo. Mano "perauklėtojas" paaiškino sveičiui čekistui: "Padarė užsisienis iš jos dievuką. Sautia, rėkia, kad miršta. Te-

pažiūri kaip gerai atrodo." 2 mėn. čekistai mane laikė kaip kurorte, vien dėl to, kad dezinformuoti užsieniečius. "Pažiūrėkite, atseit, kokie sovietų kaliniai!.." Po to, sekantios dienos rytą, mane vėl iškvičia izoliatoriaus viršininkas. Susijaudinęs jis sako: "Vakar jūsų nuotrauka neišėjo." Ir parodo man, ztviruko didumo, labai geros kokybės mano nuotrauką - sėdžiu fotolyje iš šypsausi, bet prieš mane tankios grotos. Sėdžiu aš už tokių grotų ir šypsausi... Grotos per visą nuotrauką. Viršininkas man paaiškino, kad grotos išėjo todėl, jog fotografas ne tą juostelę įdėjo. Ir vėl prašo manęs, kad sutikčiau nusifotografuoti. Nesutinku. Kareivis parveda į kambarą, o po keliolikos minučių veda pas tardytoją. Vietoje tardytojo mane pasitinka vakarykštis fotografas ir įsiveda į savo fotolaboratoriją. Atsisėdu ant paprastos kėdės prie stalo, o jis labai susijaudinęs maldauja, kad aš sutikčiau nusifotografuoti, nes kitaip jam būsią blogai. Pagailo man to vargšo čekisto, paėmusi nuo staliuko žurnalą, jį pasidėjau ant kelių ir palenkiau galvą žemyn, tarsi skaitydama pasakiau: "Dabar galite mane fotografuoti. Jis pasiruošė ir paprašė: "Palaukite galvą ir nusišypsokite." Į tai jam

atsakiau: "Fotografuokite mane beskaitančią, kitaip visai nesutinku." Nufotografavo.

Po to, jis prieina prie manęs ir labai jaudindamasis prašo: "Tik būkite gera, daugiau nebeprašykite Dievo, kad man neišeitų. Ir aš tikiu Dievą, tik man trūksta jėgų, valios ir drąsos Jį išpažinti..." Pats fotografas patvirtino, kad mano nuotrauką normaliai išryškinti nepavyko ne dėl filmutės kaltės, bet dėl maldos galybės. Koks Geras Dievas! Jis paklydusius stengiasi pas save sugrąžinti.

Kiek laiko praėjus mane iškvietė iš Mordovijos konclagerio atvykęs čekistas Trosoumov. Jis buvo gerokai išgėręs, pasigyrė, kad šventė savo 40-metį. Siūlė su juo nusifotografuoti arba kartu su juo važiuoti į Vilnių ir ten kartu pavaikščioti gatvėse ir kitokias nesąmones. Griežtai atsisakiau. Tada jis su piktu beviltiškumu sako: "Kam reikalinga tavo auka? Imk iš gyvenimo viską, ką šiuo metu gali paimti, o tai gal ryt padvėsi ir niekas tavęs nebeatsimins..." Pasakiau jam, kad žmonės miršta, o ne dvesia... Jis piktai užprotestavo ir tęsė: "Gal tu, o gal ir aš jau sergam vėžiu, padvėsime, užkas po žeme ir visi pamirš, net artimieji..." Kiek šurpauš beviltiškumo 40 m. teurinėo čekisto širdyje...

Po 2 mėn. iš Saransko mudvi su Galina varginančiu etapu parvežė atgal į konclagerį. Kelyje peršalau ir vėl pradėjo varginti kosulys ir temperatūra - chroniškas bronchitas. Atvažiavusi į konclagerį sužinojau, kad

Popiežiškoji Lietuvių šv. Kazimiero kolegija

Romoje

Lietuvos ir viso pasaulio lietuvių katalikų pasididžiavimas Krikščionybės Centre Romoje turėti savų kunigų paruošimo įstaigą.

R. ŠO PRELATAS DR. LADAS TULABA - KOLEGIJOS REKTORIUS

J. E. vysk. P. Bučys 1946 metų pradžioje vyko į JAV. Jis pažadėjo, nuvykęs Kolegijos reikalu painformuoti lietuvius kunigus ir prašyti jų visokeriopos paramos, kad išteigtume savo Kolegiją. Ekskelencija padarė visa, ką galėjo. Jis apėmė visas pagrindines Š. Amerikos lietuviškas kolonijas, informuodamas Kolegijos reikalu ir prašydamas paramos. Čikagos ir Bostono kunigai gyvai parėmė, bet Pensilvanijos ir New Yorko lietuviai kunigai pasirodė labai abejingi. Iš viso Ekskelencija surinko ir atsiuntė virš 5.000 dolerių. Šitai Vatikano Valstybės Sekretariate padarė teigiamą nuotaiką Kolegijos steigimo reikale. Ekskelencija P. Bučys, bebūdamas Amerikoje, parašė Pro Memoria Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybei apie reikalą remti finansiškai Lietuvių Kolegiją Romoje (Considerationes de Materiali Adiutorio Collegio Lituorum Romano a Catholicis Americanis prestando). Šiuo dokumentu mes vėliau pasinaudojome steigdami Amerikoje Kolegijos Rėmėjų būrelius.

Ieškodami patalpų, pradėjome užmegsti korespondencinius ryšius su kun. A. Briška. Deja, atsakymo nesulaukiau. Parašė kard. G. Pizzardo. Ši kartą atsakymas buvo gautas. Bet jis neteikė daug vilčių. Kun. A. Briška pareiškė Kardiolui, jog tuo tarpu nėra apsisprendęs; jei kada apsisprėsias ką nors daryti, tai visa vykdysias per savo Kardiolą Čikagos arkivyskupą. Kai Eminencija man padavė kun. A. Briškos laišką, ir jį perskaičiau, pasijutau tartum pritrenktas. Atrodė, jog mūsų viltys įsigyti savus Kolegijai namus nustojo konkretaus pagrindo. Kardiolas tačiau buvo kitos nuomonės. Jis man tarė: "Nebijok, tai geras ženklas.

Svarbu, kad pagaliau atsiliepė. Matysi, jog sulauksime ir teigiamo apsisprendimo". Taip ir įvyko, nors dar teko ilgai laukti.

Visi rūpesčiai, kuriuos turėjau pakelti, rūpinantis Kolegijos formavimu ir jai vadovavimu, pasirodė man beveik nepakeliami. Suderinti kunigų ir klierikų sugyvenimą; stoką maisto, ieškojimas naujų patalpų; santykių palaikymas su Kongregacija ir su nepalankiai nusistačiusia vietine Kolegijos vadovybe, išsėmė visas mano fizines ir dvasines jėgas. Atėjęs tad pas gerąjį kardinolą G. Pizzardo, atsiklaupęs prašiau, kad nuimtų nuo manęs vadovavimo našta. Eminencija pirmą kartą pasirodė šurkštus. Jis tarė: "Kelkis! Qui potest regere, regat - Kas gali valdyti, turi valdyti!" Atsakiau: "Eminencija, aš neturiu jėgų! Neišversiu!" Parėjęs, pasijutau esąs tikrai ligonis. Pašauktas daktaras rado, kad esu susirgęs kokia tai tropine liga su aukšta temperatūra. Kai apie mano susirgimą buvo pranešta Kardiolui, Eminencija pats teikėsi aplankyti. Pamatęs, kaip mes gyvename, Kardiolas pareiškė, jog stebisi, kad mes visi netapome ligoniais. Tai buvo liepos mėnesio pradžia. Po kelių dienų Kongregacija pranešė, kad atostogas galėsime praleisti Anglų Kolegijos vieloje, Palazzuolo, prie Albano ežero.

Persikėlę gyventi Anglų Kolegijos vieloje, pradėjome pilnai savarankų gyvenimą. Vadovybė buvo papildyta ekonomu. Šias pareigas prisiėmė, bent laikinai, kun. S. Valiūšaitis. Atostogaudami ir tvarkydami savarankiškai, atsigavome fiziniai ir dvasiniai. Laisvą vasaros laiką sunaudojau ieškodamas savų patalpų. Jas pavyko surasti. Sese-

lės Klarisės buvo nusistačiusios par duoti savo vienuolyną Via Casalmonteferrato 20. Reikalavimai buvo priimtini. Atsirado tačiau nemaža kliūčių. Reikėjo gauti leidimą iš Romos Vikariato, kad seselės galėtų parduoti nuosavybę ir įsigyti kitas patalpas apsigyvenimui. Kard. Macchetti - Salvaggiani - Romos Vikaras, nebuvo linkęs tokį leidimą duoti. Tik kard. G. Pizzardo patarimu bei nurodymų dėka pagaliau gavome reikiamus leidimus. Tėv. Pranciškonams sutikus seseles paimiti savo globon. Po ilgų ir varginančių pokalbių ir vaikščiojimų iš įstaigos į įstaigą, pagaliau visa buvo sutarta. Bet pinigų neturėjome. Ačiū Dievui, kard. G. Pizzardo pastangomis gavome iš Vatikano paskolą. Pirkimo dokumentus pasirašėme 1946 gruodžio 2 d. Bet patalpas užėmė jau lapkričio 4 d.

Persikėlėme į naujus namus. Bet jie buvo tušti; be baldų, be būtinų įrengimų. Tik sausio mėnesį 1947 metais gavome būtinus baldus. Iki tol gulėjome ant žemės, valgėme stati, studijavome vaikščiodami, kentėme šaltį, bet buvome pavalgę. Savam name buvome šeiminkai. Bet šeiminkavimas pasirodė labai sunkus. Sunkumai buvo ne vien ekonominiai, bet ypač asmeniniai. Patalpos buvo mūsų skaičiui per mažos. Nors ir susispaudę, negalėjo me sutilpti 40 asmenų. Klierikai turėjo pirmenybę likti Kolegijoje, bet daliai kunigų reikėjo surasti kitur apsigyvenimo galimybes. Kardiolui G. Pizzardo užtariant, keletas kunigų buvo priimti Airių Kolegijoje, du Portugalų, o kiti Tėv. Augustijonų šv. Patriko vienuolyne. Atsirado sunkumai, ką kur siųsti. Visi bevelijo pasilikti savoje Kolegijoje: nė vienas nenorėjo vykti kitur. Bet tai buvo būtina. Todėl

tie, kurie turėjo apsigyventi kitur, pyko ant vadovybės, pirmoje eilėje ant manęs, nes didžiausia atsakomybė teko man. Buvo dar ir daugiau priežasčių, kodėl kai kurie kunigai neigiamai nusistatė prieš mane. Mat, buvau jaunesnis už didžiulį studentų kunigų. Atsirado pavvydo. Juo labiau kad buvo gyvai jaučiamas provincializmas, diocezinis partikuliarizmas. Stengiausi laikytis virš partikuliarizmo, bet tuo praktiškai nustačiau visus prieš save. Nėra jokios abejonės, kad ir asmeniškai trūkumai davė pagrindo atsirasti priešingumui. Tuo labiau, kad artimos praeitės išgyvenimai Lietuvoje ir Vokietijoje darė mus visus nervuotus. Visa tai drumstė ir temdė mūsų džiaugsmą pradedant gyventi savo Kolegijoje. Be to, netrūko dar ir medžiaginių sunkumų. Visi reikalavo, o praktiškai tik vienas turėjo viską parūpinti ir visus aprūpinti. Šio nepasitenkinimo atgarsiai truko ilgas metus. Tai neabejotinai kenkė Kolegijai. Laukti dėkingumo buvo sapnas. Atsakydavau: "Tu turi būti mums dėkingas. Nes per mus sieki karjeros!" Aš siekiau "karjeros", bet mano karjera buvo Kolegija, jos kūrimas, išlaikymas ir ateities užtikrinimas. Dievas laimino. Ko siekiau, pasiekiau. Kolegija yra ir ateitis jai yra užtikrinta.

(Bus daugiau)

Bažnyčios Naujasis Teisynas (kanonas 917) nustato, kad tikintysis tu pačią dieną gali vėl priimti Komuniją dalyvaudamas Mišiose. Kitais žodžiais, yra leidžiama per dieną tiek kartų priimti Komuniją, kiek kartų asmuo dalyvauja viktose Mišiose. Tuo pripažįstama, kad Komunija yra neatskiriama Mišių dalis, ir tam nereikia kunigo leidimo. Be Mišių priimti Komuniją leidžiama tik kartą per dieną.

politkaliniai vyrai 3 mėn. atsisakė priiverstinio darbo, reikalaudami, kad Sovietų Sąjungoje politkaliniai pritaikytų politkalinį statusą. Mūsų konclagerio moterys buvo išvargusios, kalėjimo ir konclagerio režimas išsekina jėgas, todėl ryžtis 3 mėn. naujų kančių - karcerio, nebebuvo jėgų. Mano baumė buvo pati mažiausia, čia pat Sibiras, ir aš, tik grįžusi iš Saransko parašiau konclagerio viršininkui pareiškimą, reikalaujama mums pripažinti politkalinio statusą ir protestuodama prieš naujus politinius areštus Lietuvoje (sužinojau, kad suėmė Vladą Lapienį) ir atsakiau iki konclagerio baumės pabaigos - 1977 m. rugpjūčio 27 dirbti priverstinį darbą. Tuojau mane iškvietė konclagerio vadovybė ir ėmė įkalbinėti, kad tą pareiškimą atsiimčiau, nes iš to nebus jokios naudos, o man tik naujos kančios - karceris. Priminė mano silpną sveikatą, ir kad prieš akis sunkus etapas į Sibirą. "Visi jūsų pareiškimai ir protestai tai tik lašas jūroje ir jūs nieko nelaimėsite, vien tik sveikatą prarasite," - kalbėjo viršininkas. "Tebus nors lašas, kitų naujai, - atsakiau jam, - bet juk lašas po lašo ir akmenį pratošo... Ir dėl to, kad kitiems būtų nors kiek lengviau esu viskam pasiryžusi - ne tik karceriui, bet ir mirčiai." Atsinaujinęs aštrus bonchitas ir temperatūra iki 37,8 - apsaugojo mane nuo karcerio, nors ir gydyti mane čekistai uždraudė. Be to vyrai politkaliniai viršininkams pasakė, kad jeigu mane su temperatūra išves į karcerį, jie pa-

skelbs bado streiką. Per visą tą laiką man nedavė nė vieno laiško ir mano parašytus laiškus broliui konfiskavo. Besibaigiant baumės laikui mane išvežė į nutrėmimą, žinoma, nesakydami kur veža. Teko į Sibirą keliauti visą mėnesį, pabūnant Potmos, Čelbinsko, Novosibirsko, Krasnojarsko persiuntimo punktuose. Kelyje į Novosibirską, 1977 rugpjūčio 5, traukinyje, sausakimšai prigrūstame vagonė, ištikio mane širdies priepuolis. Mano narve esančios kriminalistės, pamąčiusios, kad mano veidas mirtinai išblyškęs, ėmė šaukti, kad aš mirštu. Aš taip pat pajutau, kad mirtis čia pat. Nebejaučiau nė rankų, nė kojų, jos tapo lyg svetimos, medinės, apėmo akyse, nieko nebegirdėjau, be širdy buvo labai ramu, net džiugu: "Ačiū Dievui, viskas baigiasi!..." - pagalvoju. Gaila buvo tik brolio, kurį kankins nežinia: kaip ir kur aš iškeliavau iš šio pasaulio. Bet Gerojo Dievo valia dar man nebuvo skirta iškelti. Karčiai tuoj atnešė vaistų, vandens, atidarė langą. Kai kiek atsigavau aš jų paklausiau, kur būtų padėjęs mano lavoną, jei būčiau numirusi. Atsakė, kad būtų palikę Novosibirsko kalėjime.

Etapu mane vežė kartu su kriminalistėmis, su jomis toje pačioje kameroje ir kalėjimuose buvau, išskyrus Pskovą, kuriame laikė vieną.

Su savimi nieko neturėjau, nei maisto, nei rūbų - viską kas geresnio palikau konclageryje, nes ten labiau reikalinga, tad iš manęs

ir atimti nebuvo ko. Pasitaikydavo, jog kriminalistės matydamos, kad nieko neturiu, mane pavaišindavo. Jas labai domino mano byla ir kad mane veža į nutrėmimą. Moterim kriminalistėm nutrėmimo nėra ir nebuvo, jos manė, kad tik caro laikais į nutrėmimą veždavo. "Tu kaip Leninas nutrėmimė būsi..." - sakė jos.

Būdamas po savaitę vienoje kalėjimo kameroje, išsikalbėdavome. Niekada neslėpiau savo įsitikinimų, prieš ir po valgio persižėgdavau, meldavausi, atvirai pasakydavau jam į akis, kad jų gyvenimas blogas ir taip gyvendamos nebus laimingos, stengdavaus būti su jomis labai nuosirdi, nes jos tokios nelaimingos. Tur būt, pajutusios, kad nuostidžiai visoms linkiu tik gero, visos ir man buvo geros, nepatyrčiau iš jų jokių skriaudų, nei paniekos.

Iš viso su kriminalistėmis teko būti kartu 4 mėnesius: 2 mėn. etape ir 2 mėn. ligoninėje. Novosibirsko kalėjime teko savaitę būti su trimis jau nuteistomis penkiolikmetėmis žmogūdemis iš Petropavlovsko. Jos teturėdamos vos 13 metų, kartu su 14 metų berniuku, ėmė plėšikauti. Vakare, nuošaliose gatvėse užpuldavo vienišus praeivius, juos suluošindavo ar net užmušdavo, o po to paimdavo jų pinigus. Ėmė tik pinigus, o jų visada rasdavo labai nedaug. "Juk reikia mums gyventi, - aiškino man, - išgerti, rūkyti, pasipuoti..." Rūko nuo 10 m. amžiaus.

(Bus daugiau)

Ar jau galima rodyti tikrą sovietų veidą?

Per 45 metus buvome tik mes pabėgėliai, kurie mėginom skelbti tiesą apie sovietinį režimą, apie lietuvių žiaurų naikinimą Sibiro koncentracijos stovyklose ir rusų kalėjimuose. Mažai kas mums tikėjo, nes pasaulinė spauda, radijas ir televizija sąmoningai nutylėdavo komunizmo tikrovę. Neretai net padėdavo netiesioginiu keliu Maskvai padailinti jos kruviną veidą, keldami be atvangos nacių žiaurumus, nors jie šiandien nėra aktualūs. Hitleris ir Trečiasis Reichas užbaigė savo dienas 1945 metais, o žmonių persekiojimas, svetimų kraštų okupacija ir revoliucinio judėjimo organizavimas laisvame pasaulyje įvesti jame marksistinę vergovę yra šio momento opiausia žmonijos problema.

Už tai yra maloni mums staigmena parodytas televizijoje filmas "Coming out of the Ice" (Channel 9, 27. 5. 1984). Ten rodoma komunisto ir jo šeimos likimas, kada jie savanoriškai nuvažiuoja iš Š. Amerikos į Sovietų Sąjungą padėti drau

Rašo Dr. Jonas Kunca

gams rusams įruošti automobilių fabriką.

"Didvyrio" marksisto žmona numiršta skurde, o sūnus, geras sportininkas, yra slaptos policijos įmestas į kalėjimą, vėliau į Sibiro koncentracijos stovyklas. Teisingai parodomai rusiški tardymo metodai, baisūs kalėjimai ir Sibiro vergų stovyklos, kur buvo vykdomas genocidas padaryti vietos naujoms aukoms.

Vienas jaunuolio nusikaltimas buvo, kad jis atsisakė priimti rusų pilietybę. Lietuviam nereikėjo nei tokio apkaltinimo, kad susilauktų tokio pat likimo: užteko būti daugiau apsišvietusiam ar iš vis priklausyti mūsų tautai, kuri rusam yra nepakeliui - trukdo jų imperializmą įmžinti Pabaltijyje.

Filmas įtikina žiūrovus tuo daugiau, kad tai yra ne novelė, bet tikri Victor Herman išgyvenimai Sovietų Sąjungoje, iš kur jam, kaip

Amerikos piliečiui, pavyko ištrukti 1976 metais.

Minėtas filmas, nors ir neparodo pilno sovietinės santvarkos šiurpau vaizdo, leidžia žiūrovams pirmą kartą susipažinti su baisia komunistinės diktatūros realybe.

Milijonai naivių žmonių, kurie iki šiol nesijaudino dėl komunizmo pavojaus, pamatę šitą filmą gerai pagalvos apie savo abejingą laikyseną. Jie geriau supras ir rusų pavergtas tautas, kurios jau 40 metų yra kankinamos rusų slaptosios policijos agentų ir Kremliaus imperialistinės politikos.

Televizija ir spauda nežmoniškai pasitarnautų žmonijai, jei ir toliau tęstų masių supažindinimą su marksistine tikrove. Jau seniai tai reikėjo padaryti. Bet geriau vėliau, negu niekada.

Tikėsim, kad tai nebuvo išimtinis apsirikimas ir ateityje pasirodys daugiau filmų apie Rusijos ir užimtų kraštų tikrovę!

Devintas kanalas vertas mūsų padėkos laišku.

LAIŠKAS JAV EPISKOPATUI

Kun. K. Pugevičius pasiuntė laišką JAV episkopato generaliniam sekretoriui prelatui D. Hoyer, ragindamas teirautis apie kun. A. Svarinsko ir kun. S. Tamkevičiaus padėtį per atitinkamas JAV valdines agentūras:

"Manydami, kad JAV episkopatas atstovauja Amerikos Katalikų Bažnyčiai, viliamės, kad Jūs stengsitės per atitinkamas institucijas pasiteirauti apie šiuos vyrus, prašysite vyskupus viešumon kelti šį klausimą per diecezinę spaudą ar šį reikalą pristatyti diecezinėms teisingumo komisijoms bei kunigų taryboms..."

Prel. D. Hoyer parašė laišką JAV Valstybės departamento sekretoriui George Shultz, kuriame jis patvirtino "daugeliu Amerikos katalikų susirūpinimą jų bendratiškių negalimybe kituose kraštuose praktikuoti savo religiją bei apaštaliavimą".

DARBO RINKOJE ALTERNATYVOS PASITEIRAVIMAS, RUOŠIANT VIKTORIJOS PLAUKŲ KIRPĖJAS IR KOSMETIKOS INDUSTRIJAS

Darbo ir Mokymo Ministerija paskelbė konsultantus iširti Viktorijos plaukų kirpėjų ir kosmetikos industrijas. Konsultantų tyrinėjimų laukas:

A dabartinė situacija plaukų kirpimo industrijose, apimant pastebimas problemas plaukų kirpėjų perteklių ir jaunimo išnaudojimą.

B paskelbimas plaukų kirpimą amatu ateities plaukų kirpimo industrijos struktūrai, apimant mokymo paruošimą.

C atitinkamas mokymo standartas plaukų kirpėjų paruošimui ir kokių laipsnį pasiekia privačios mokyklos nustatytam standartui.

D ekonominės kainos ir nauda valdžios politikos įgyvendinimui, vykdam visus mokymo tvarkymus moterų plaukų kirpimo pramonei su mokymo sistema, įskaitant palyginimą su alterna-

tyvom, ypač nustatant:

1 — poveikis industrijos struktūrai, darbo, pajamų ir kainų santykiuose.

2 — poveikis plaukų kirpėjų pareikalavimui, jų paklausos ir pasiūlos.

3 — poveikis TAFE sąlygų ir privataus sektoriaus rolė ateities mokymo susitarimui su šia industrija.

4 — perėjimo kainos, keičiant mokymo sistemą.

E galimas susidūrimas naujai pasiūlytam kosmetikos amatui ir jo efektas darbo tikslui ir plaukų kirpėjų registracija, atsižvelgiant ar šių amatų išskyrimas yra pateisinamas.

F ar pageidaujamas kosmetikos darbuotojų registravimas ir priemonės tam pasiekti.

G ateities rolė ir sudarymas plaukų

kirpėjų registracijos valdybos.

H rekomenduotos akcijos eiga dėl ateities suderinimų plaukų kirpėjų ir kosmetikos industrijų, pasiūlyto plano įgyvendinimui būtina įstatiminė akcija.

Darbotvarkės nustatymo komitetą, įskaitant Viktorijos Mokymo industrijos Komisijos Prezidentą ir industrijos atstovus paskyrė Darbo ir Mokymo Ministeris peržiūrėti šiuos tyrinėjimus.

Šiuo reikalu suinteresuotų grupių prašymai turėtų pasiekti Komiteto Sekretariatą iki 1984 m. birželio 25 dienos. Komitetas rezervuoja teisę susitikti su kiekviena grupe, padavusia prašymą. Prašymai turėtų būti adresuojami: Secretary (Mr. G. Towns), Hairdressing and Beautician Inquiry, Ministry of Employment and Training, Nauru House, 80 Collins Street (Tel. 658 6444), Melbourne.

Ministry of Employment and Training

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Išvežimų minėjimas sekmadienį birželio 17 d. Šv. Mišias užprašė Tautos Fondo Atstovybė. Visos organizacijos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis, uniformomis.

Birželis - maldos mėnuo į Švenčiausiąją Jėzaus Sirdį. Sekmadieniais prieš lietuviškas pamaldas 15 min. bus kalbamas šv. Rožančius per visą šį mėnesį.

Palikrūstytas Danius Jurgis Meiliūnas, Jurgio Gedimino ir Julije Marie Allen Meiliūnų sūnus. Krikšto tėvai: Jonas R. Meiliūnas ir Lisa Allen.

Tautos Fondo Atstovybė, minint trėmimus į Sibirą birželio 17 d. rinko aukas prie bažnyčios ir Lietuvių Namuose paremti laisvės kovai, kuriai vadovauja Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas.

Monikai Žiogienei nuoširdžiai dėkoja ALK Federacijos Valdyba už nuolatinę pagalbą ruošiant pietus.

Leonas Padgurskis ir Juozas Keblys savanoriškai išdėdė šv. Jono bažnyčios zakrastijas. Australas klebonas jiems padėkojo, bet per biuletinį pareiškė, kad iš lietuvių vistiek laukia pinigų bažnyčios išlaidų.

RELIGINĖ ŠALPA

Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai dėl persekiojamos Lietuvos Bažnyčios gauta iš Latrobe Valley per Seniūnę ir Federacijos Įgaliotinę Veroniką Koženiauskiene. Aukojo: \$ 25 Gerardas Baleiša, \$ 20 Servacijus Sabrinskas, po \$ 10 Vaclovas Grigonis, Veronika Koženiauskiene, Vladas Mikalauskas, Veronika Rosato, po \$ 5 Izidorius Bindokas, Vytautas Bucys, Pranas Petniūnas, Antanas Sabrinskas, \$ 4 Juozas Seštakas.

Nuoširdus aciu visiems aukojusiems ir V. Koženiauskienei aukas surinkusiai ir prisitusiai.

A. Bakaitis - Aukų Iždininkas

POSEDŽIAVO ALK FEDERACIJOS VALDYBA

Parapijos Namuose Kensingtone birželio 4 d. vakare punktualiai, kaip įprasta, posėdžiavo ALK Federacijos Valdyba. Posėdį malda pradėjo Dvasios Vadas kun. Pr. Vaseris. Pirmininkas Valentinas Čižauskas pranešė, kad Religinei Šalpai dėl persekiojamos Lietuvos Bažnyčios aukų rinkimas gegužės mėnesį jau baigtas ir iš kitų kolonijų gaunamos aukos bus persiūtos Religinės Šalpos Centrai į New Yorką.

Siemet dėl Tėviškės Aidų leidimo nebuvo daroma didžioji loterija, bet vietoje jos Katalikiškos Spaudos rugpjūčio mėnesį bus padarytas Vajus spaustuvės naujam rai-

Veronika Koženiauskiene - Latrobe Valley Seniūnė ir ALK Federacijos Įgaliotinė birželio 10 dieną išskrenda į Ameriką aplankyti savo mamos, kuri jau 79 m. amžiaus. Grįš namo liepos gale. Savo vyro Vlodo Koženiausko mirties antrose metinėse birželio 15 d. užprašė šv. Mišias.

Tėviškės Aidams \$ 5 paaukojo Ant. Cesnavičius a.a. Onos Simonaitienės atminimui. Antanas ir Onutė Lėveriai paaukojo \$ 25 savo mylimų brolių Juozo ir Jono netekus Kanadoje. Bronė Mačiulaitienė paaukojo \$ 30, Angelė Tamošiūnienė \$ 20. Už šią paramą Tėviškės Aidams nuoširdžiai aciu visiems!

Ligoniai. Danutė Zilinskienė turėjo operaciją Royal ligoninėje, palata 3 North. Raimundas Dagys turėjo operaciją St. Vincent ligoninėje, palata St. Patrick. Algis Vaitiekūnas po operacijos dar vis silpnas, namuose jį slaugo žmona Vida. Jonas Simutis slaugomas namuose žmonos Stefanos. Jam kunigas kas savaitę nuveža šv. Komuniją. Visiems ligoniams geros sveikatos Dievo palaimai lydinti!

Džiugo tunto štabo posėdis birželio 26 d. antradienį 6.30 val. pas Tunto dvasios vadovą s. kun. Pr. Dąknį Parapijos Namuose Kensingtone.

Albino Navicko laidotuvių metu šv. Mišias už jį aukojo: J. Kemežienė, V. Sivickienė, NN, J. Bražienė, V. Sivickas, J. Jablonskis, J. Daunys.

Parapijai aukojo:

\$ 85 - NN, \$ 501 - P. Ūsienė, \$ 40 J. Skimbirauskas, po \$ 30 - E. Dziukienė, S. Stropus, NN, \$ 25 - A. Kalvaitis, \$ 10 - K. Kazlauskas.

Visiems aukotojams nuoširdus aciu.

Kun. Pr. Vaseris

MELBOURNE

JONINĖS BIRŽELYS

Koks gražus birželis buvo tėviškėje! Pasipuošęs žaliom lankom, ošiančiais miškais ir vingiuojančiais upeliais. Ten kvepėjo nupiauto šieno pirmoji pradalgė. Ten lakštingalos suokė gojaliuos vakaras. Ir širdis troško laimės džiaugsmo, lyg užburta čiulbesio gražaus.

Joninės yra birželio 24 dieną. Iš prosenelių pasakojimų žinome, kad Joninių naktį laumės kuria ugnį tankiam papartyne, miško gilumoje. Sakoma, jų juokas skrieja aidu vis tolyn mišku, kur paparcio žiedas pražys po medžiu. Bet laumės ir nemano atskleisti paslapties ar paparcio žiedas tą naktį pražydes.

Buvo gražu ir linksma šv. Jono naktį ir jauniems ir seniems. Paparcio žiedo pasakojimas, užsilikęs iš senovės, nenustoto žavėjęs burtais visų. Jie laukė tos nakties ir, gal dalinai tikėjo, kad vis dėlto gal ir pražydi kada nors tas stebuklingas žiedas, kuris tik laimę neša.

Čia ne tėviškės laukai, čia ne vasara birželiu, čia ne tas džiaugsmas. Tačiau čia į toli atkeliavę, nepraskim praeities grožio turtų. Ir atminimais galima pagyventi ir sapnų prisiminti gražius papročius. Ir čia ieškokim tėvynės grožio ir rydienoj ir svajonėse ir dainoj.

Nors ten pasaulis mūsų buvo neplatus, bet jo pakakdavo ilgam, ilgam... Ir pasvajoti po šimtametm pušim buvo laiko; ir nukeliaut mintimis iki dangaus.

Atminimuose menam lankas ramunių baltų ir senas pilis dunksnčias ant kalnų. O kiek piliakalnių, kiek miškų, kiek paukštelių čiulbančių!

Pakelėse rymojo smūtkeliai, pakelėivių tikrieji sargai. Ten po laukus dūzgė bitelės, žiedų kvapuose paskendusios visai.

Ir Nemunas senas budėdamas teka; žuvytės kartais išnėrusios ir viršų šneka - lyg nori primint, kad Baltija dar didesnė ir protėvių žemė dar brangesnė.

Nuostabiama grožy tėviškės brangios, šv. Jono naktį ošiančius miškus pražysta žiedas papartyuos tankiuos. O prie skurto lauko kiek džiaugsmo, kiek juokų. Ar kas suras tą žiedą, nes taip miške tamsu?

PERTHAS

Motinos Dieną minėjome gegužės 13 d. pamaldomis, kun. Thomas Victor Tomich tarė pritaikytą žodį, paminėtas ir Romas Kalanta. Popietinėje dalyje Lietuvių Namuose minėjimą pradėjo Apylinkės pirm. B. Radzivanienė. Trumpu prakalbų ir meninės dalies pyng atliko Eugenijus Stankevičius, B. Steckis, Vytenis ir Gintaras Radzivanai, Richardas Rahdon, mišrus choras, vad. V. Skrolio.

Gabi lietuvaitė - Ingrid Buettner gegužės 7 d. pasirodė televizijos "New Faces" programoje, dainuodama ir pati akompanuodama pianinu, laimėjo pirmą vietą. mamytė lietuvaitė Andrekutė - Buettner. Ingrida žaidė Tauro mergaičių krepšinio komandoje ir buvo Tauro valdyboje.

Išvežimų minėjimą ruošia Pabaltiečių komitetas Latvų salėje birželio 17 d. 3 val.

Dariaus ir Girėno minėjimą ruošia Ramovė liepos 8 d. Lietuvių Namuose. Bus paminėta ir Ramovės skyr. 20 metų veiklos sukaktis.

Radiojo valandėlė birželio 19 d. 6.30 val. paminės Išvežimus.

Žinutės

Bet štai nušvinta miškas fosforine šviesele ir šv. Jono vabalėliai atkeliavo čia. Apšviečia jie takus miško tamsumoj, kad jauna pora, suradusi paparcio žiedą, kartu rastų ir laimę savo širdžių gilumoje.

Kad sugrįžti į jaunystės svajonių laikus, reikia būti Joninių balijū. Gražioj aplinkoj, linksmoj nuotaikoj ir, muzikos aidams palydint, praleisti vakarą, atšvęst jei ne savo, tai kitų Jonines.

Prisiminę pasakojimus vaikystėje ir legendas gražias, nenutraukim mes gijos šilkinės, kuri jungia mus su Lietuva.

Zmogaus džiaugsmas greit dingsta rūpesčių gelmėje. Laužui užgesus, laumių juokui dingus ir peilams išblėsus, vėl ateis ta pati kasdieninė diena.

Ateikime surasti paparcio žiedą visi iš visur, nes jis Jūsų laukia.

ag.

TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

Jau virš 40 metų praėjo nuo Lietuvos okupacijos ir masinių išvežimų į Sibiro vergų stovyklas vykdančios lietuvių tautos naikinimą. Šiuos skaudžius mūsų tautai įvykius Melbourne paminėsime birželio 17 d., sekmadienį. Pamaldos už sovietų nukankintus, išstremtus ir žuvusius už Lietuvos laisvę 12 val. šv. Jono bažnyčioje. Organizacijos pamaldose dalyvauja su savo vėliavomis ir garbės sargybmis. Skautai ir šauliai uniformuoti.

Po pamaldų 2.30 val. Minėjimo Aktas Lietuvių Namuose.

Invokaciją skaitys kun. Pr. Vaseris, o vainiką Sibiro tremtiniams prisiminti prie žuvusių paminklo nuneš jaunimo atstovai. Tai dieni pritaikintą paskaitą skaitys sveičias iš Sydnejaus J. P. Kedys - News Digest International žurnalo redaktorius.

Po paskaitos turtinga ir įdomi tos dienos nuotaikai paruošta meninė dalis.

Kviečiame visus minėjime skaitlingai dalyvauti

Apylinkės Valdyba

SKAUTAI AKADEMIKAI

Įdomi sueiga buvo suruošta Lietuvių Namuose Jaunimo kambaryje birželio 3 d. popietę. Pirmininkas fil. Algimantas Zilinskas, aptaręs ryšius su centru Amerikoje, pašnekiesui pakvietė fil. Antaną Bakaitį, kuris ypatingai išskėlė darnaus lietuvių gyvenimo svarbą, o meilė ir tiesa duoda pagrindą broliškam veikimui. Į diskusijas iš jaunimo aktyviai įsijungė Virginija Bruozytė ir Andrius Vaitiekūnas. Sekanti sueiga numatyta liepos 15 d. sekmadienį 2 val. po pietų pas fil. kun. dr. Pr. Dąknį Parapijos Namuose. Iš anksto visi skautai akademikai kviečiami, nes pirmininkas pateiks labai svarbų pranešimą!

Popiežius Jonas Paulius II birželio 12-17 lankysis Šveicarijoje, tai bus 22-toji Švento Tėvo apaštalinė kelionė už Italijos ribų. Popiežius aplankys 9 Šveicarijos miestus: Ciurichą, Lugano, Zenevą, Friburgą, Berną, Fluelį, Einsiedeln, Liucerną ir Sion. Numatyta susitikti su labai įvairiom žmonių grupėm: kunigais, vienuoliais, protestantų Bažnyčių atstovais, su žydų bendruomene, su diplomatinio korpusu, darbo žmonėmis, mokslo - kultūros pasaulio atstovais, su Šveicarijoje veikiančiomis žmonių pagalbos organizacijomis.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031.

Published by Mr. Valentinas Čižauskas, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 38 Coghlan St. Niddrie Vic. 3042.

C A N B E R R A

Pranešame ir prašome skaitlingai dalyvauti Baltų Komiteto rengiamame Trėmimų minėjime birželio mėn, 17 d. šia tvarka: 10:30 val. ryte pamaldos St. Peter's bažnyčioje, Reid. 2 val. p.p. iškilmingas minėjimas su menine programa Lietuvių klube. Kalbės Australian National University prof. R. F. Miller.

Apyl. Valdyba

M E L B O U R N A S

VISOMS ORGANIZACIJOMS

Melbourno Lietuvių Bendruomenės Apylinkės Valdyba prašo visas esančias organizacijas (įskaitant fondus, sporto org.) suteikti raštiškai sekancios žinias: Valdybų sąstatą, pirminio telefono ir adresą, narių skaičių. Siųsti sekanciu adresu: 112 High Street, Doncaster Vic. 3102.

V A I K Ų P I E Š I N I Ų
K O N K U R S A S

Skelbtas Vaikų Pasakų plokštelės piešinių konkursas, - pagal pageidavimą - yra pratęsiamas iki birželio mėn. pabaigos.

Piešiniai turi būti spalvoti (rašalu, pieštukais, pastelėmis ar aliejaus dažais), ant storesnio popieriaus apie 12 ir 1/2 iki 25 ir 25 inčų plote. Kiekvienas vaikas gali siųsti kiek nori piešinių. (Naudoti lietuviškųjų pasakų pavidalus: slibius, kiškius, lapės, vilkus, meškas, gandrų, karalius, milžinus, nykštukus, našlaitėlius, vėlnius, perkūną ir tt.).

LAIMĖTOJAS GAUNA \$ 100 PREMIA.

Iš visų pasiųstųjų piešinių bus surengtos parodos, kur vyks plokštelės pristatymas.

Piešinius siųsti šiuo adresu: 2127 rue Guy, Montreal, Que. Canada.

R E L I G I N Ė Š A L P A

Sv. Kazimiero lietuvių parapija Adelaidėje atsiliepė į ALK Federacijos Valdybos raginimą gegužės mėnesį aukoti Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai.

Aukotojų sąrašas:

\$ 500 - J. S. Bardauskai, \$ 150 - Aael. Liet. Kat. Moterų Draugija, \$ 125 - Adel. Sv. Kazimiero Parapijos Taryba, po \$ 100 - S. P. Pusedriai, J. Gudeliene, po \$ 50 - kun. Spurgis MIC, J. Ivoška, P. T. Gasiūnai, B. M. Gavėnai, B. A. Budriai, P. Snarskis, po \$ 30 - A. R. Kubiliai, A. E. Zakiiai, A. A. Urnevičiai, V. L. Gudiškiiai, \$ 22 - J. Vileniškiis, po \$ 20 - A. Visockienė, A. Stakaitis, G. J. Vasiliauskai, B. Masionis, K. R., J. Abukevičius, A. J. Sasina, A. Plokštienė, E. Kerpelienė, O. Sudintienė, K. Karpelienė, J. Poškus, Adelaidės Ateitininkai, A. Zamoiskis, \$ 15 - V. Baugauskas, \$ 12 - J. Paškauskas, po \$ 10 - S. Visockis, J. Kutkienė, J. V. Rupinski, V. Vilčinskis, V. Bardauskaitė, A. Morkūnas, A. O. Stankevičiai, Jz. Rupinski, L. Gerulaitis, D. Kulkaitė, S. Mulvinskis, J. B. Lenkčiai, V. Juzėnienė, Saulius, A. Alvikas, B. Nemeika, Šiuoksterienė, K. Dičiūnienė, V. Vosylius, Patupas, V. Masionienė, V. Opulskis, po \$ 5 - S. Kerulis, A. Matikulas, P. Tirva, J. Stankevičius, A. Jakutis, J. Ramanauskas, J. A. Stepanai, P. A. Dancevičiai, B. I. Sabeckiai, J. Račiūnas, J. Virbickas, A. Krivickas, A. Jasiūnas, E. K. Puidokai, F. Damasevičius, G. Opulskienė, A. Strimaitienė, V. Janulis, P. I. Bakšiai, J. Langevičius, Brazauskienė, T. Vasiliauskienė, S. Libikienė, A. Zakarevičienė, A. J. Janilioniai, J. Bataitis, A. Jucius, Jz. Lapšys, V. A. Vokietaičiai, P. B. Launikaičiai, A. Sinickas, J. Pekokienė, A. Jakutis, P. Kuncaitis, J. Džiaugys, K. A. Kaminskai, R. T. Žiukeliai, G. Pečiulienė, V. Baltutis. Kiti aukoję mažesnėmis sumomis.

Adelaidėje Religinei Šalpai viso suinkta \$ 2.173.

Pranas Pusedriis

A D E L A I D Ė

IŠVYKO Į ROMA

Į Romoje įvyksiantį Marijonų Kongregacijos atstovų suvažiavimą - generalinę kapitulą išvykstančiam kun. A. Spurgiui, MIC, Parapijos Tarybos ir ALK Moterų D-jos Valdybos rūpesčiu gegužės 27 d. Lietuvių Katalikų Centre buvo suruoštas atsisveikinimo pobūvis. Jį giedroje nuotaikoje pravedė V. Baltutis.

Išvykstančiam laimingos kelionės linkėjimus savo tartais žodžiais pareiškė Apyl. v-bos pirm. V. Strauskas, LK Centro administratorius J. Miliuskas, Sv. Kazimiero Bažnytinio choro administratorius V. Opulskis, ALK Moterų D-jos pirm. A. Urnevičienė, ramovėnų pirm. V. Vosylius, skautų tuntininkė E. Builienė, aukos nešėjų Mišiose ir lektorių parūpintojas V. Janulis ir ateitininkų sendraugis pirm. A. Kubilius, kuris savo kalba palietęs psichinio laiko kontraversijas, prašė kun. A. Spurgio parvežti iš Romos tvirtą marijonų apsisprendimą, kuris grąžintų Adelaidėn ramybę ilgiems laikams.

Padėkojė už linkėjimus kun. A. Spurgis paaikšino vykstančio suvažiavimo svarbą ir pažadėjo Romoje būdamas neužmiršti Adelaidės gyvybinių problemų.

Gegužės 30 d. būrio parapijiečių aerodroman palydėtas kun. A. Spurgis pradėjo kelionę Adelaidėn sugrįš po keturių savaitių. Sv. Kazimiero parapijoje jį pirmas dvi savaites pavadojus kun. S. Gaidelis, SJ. po to dvi savaites - kun. Pr. Vaseris.

L A U N C E S T O N

Launcestonas savo apylinkėje turi labai mažą lietuvių skaičių. Ši nors ir mažą lietuvių būrį negailestingoji mirtis palietė labai skaudžiai ir mūsų eiles praretino dviem lietuviams. Balandžio 25 d. mirė Pranas Kaukėnas, sunkios paralyžiaus ligos iškankintas. Buvo nustojęs valdyti dešinę ranką ir koją. Daktarai nustatė, kad vėžys prie smegenų. Paliko liūdinčią žmoną, du sūnus ir dvi dukras, kurių viena yra vienuolė ir mokytojauja vietos katalikų mokykloje. Buvo susipratęs lietuvis, ramaus ir taikaus būdo.

Ilsėkis, mielas Pranai, Launcestono kapinėse.

Šį kartą mirtis pasirinko Antaną Bartkevičių. Antanas gimė 1924 m. Lietuvoje, Prienų miestelyje. Užaugo 4 seserų ir 1 brolio šeimoje. Būdamas 16 metų pasitraukė į Vakarų palikdamas visą savo šeimą Lietuvoje. Iš Vokietijos lagerių emigravo į Australiją ir įsikūrė Launcestone. Vedė ir išaugino sūnų ir dukterį. Duktė mokytojauja australų mokykloje, o sūnus profesionalus fotografas. Su pirmąja žmona išsikyrė ir vedė antrą, bet neilgai gyveno ir po 5 mėn. vedybinio gyvenimo mirė. Retkarčiais nusiskųsdavo širdies negalavimais, bet būdamas labai geros sveikatos nekreipdavo dėmesio. Staiga ištiktas širdies priepuolio, sukniubo mašinoje ir neatgavęs sąmonės mirė gegužės 24 d. Liūdi juo vaikai Mark ir Kotryna, žmona Clara, bet liūdimė ir mes Launcestono lietuviai netekę gero lietuvių, labai malonaus būdo tautiečio.

Ilsėkis Antanai Australijos žemėje, toli nuo savo Prienų. J.K.

D o v a n o s g i m i n ė m s L i e t u v o j e

Nauji pasikeitimai ir pertvarkymai siuntiniams į Lietuvą siųsti: Nuo 1 rugpjūčio siuntėjas jau negalės sumokėti maitą. Sena tvarka, sumokant maitą čia, siuntinių užsakymus primame iki liepos 16-tos 1984 m. Visi seniau skelbti mūsų siuntiniai galioja.

Siuntinys Nr. 2 - 1984.

3 m. šilkinio aksomo suknelei; 3 m. labai geros vilnonės medžiagos eilutei; 2 sv. vilnonių siūlių, 3 vilnonės gėlėtos skarelės, 1 didelė vilnonė plona gėlėta vakarinė skara; nepermatomo nailono medžiaga suknelei; 1 pora "wrangler" rum buoto aksomo jeans; 1 pora denim jeans.

Šio siuntinio kaina su maitu ir persiuntimu \$ 450.

Į šį siuntinį dar galima dadėti 7 svarus įvairių prekių:

Zemiau siūlom keletą naudingesnių dalykų (kaina su maitu):

Dirbtinio minko kailis paltui, De lux, sveria 6 sv.	\$ 100
Jeans, rumbuoto aksomo "Wrangler" arba "Levi"	\$ 42
Vyriškas arba moteriškas megstinas	\$ 50
Vilnonė arba šilkinė skarelė	\$ 12
Telescopic lietsargis	\$ 12
Vyriški arba moteriški pusbačiai	\$ 48
Puiki suknelei medžiaga	\$ 40
Šilkinio aksomo medžiaga suknelei, 3 m.	\$ 60
Aksomo medžiaga kostiumui, dvigubo pločio, 3 m.	\$ 76
Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m.	\$ 70
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	\$ 80
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	\$ 100

Sie produktai galima siųsti su rūbais: 1 sv. arbatos - \$ 8, 1 sv. nescafės - \$ 12, 2 sv. pupelių kavos - \$ 14, 1 sv. šokolado \$ 7, 40 cigarečių - \$ 5.

Sudarant siuntinį savo nuožiūra pridėti persiuntimui \$ 60
Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles.

B A L T I C S T O R E S C O.

(Z. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England, Tel. 01 460 2592.

L I E T U V I Ų K O O P E R A T I N Ė K R E D I T O D R A U G I J A
„T A L K A“ L T D.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:

Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

nuo \$ 100 iki \$ 10.000 -	12%
nuo \$ 10.000 iki \$ 20.000 -	13%
nuo \$ 20.000 ir daugiau -	14%

Terminuoti indėliai priimami tik pilnai \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje - 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendų.

● Teikia paskolas iki \$ 30.000 ikeičiant nekilm. turtą. asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastry St. Norwood, SA 5067.

Sydneyje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubu patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.